

Mottaker Navn
Adresse
Zip

v/ kontaktperson

Vår ref
Doknr

Saksbehandler:
Saksbehandler

Dato:
25. mars 2026

Representantforslag (Dok. 8) om å endre straffeprosessloven for å sikre døde barns rettssikkerhet

Barneombudet mener det er viktig å sikre barns rettigheter i strafferetten. Det fremgår klart av både norsk og internasjonal rett at barn er en særlig sårbar gruppe. Ved behandlingen av forslag til ny straffeprosesslov påpekte vi at barns rettigheter ikke var tilstrekkelig vurdert og vektlagt, og at loven i for liten grad tar utgangspunkt i de rettslige forutsetningene som følger av Grunnlovens § 104 og FNs barnekonvensjon.¹

Det er flere bestemmelser i barnekonvensjonen som gjør seg gjeldene når det er snakk om barns rettigheter i strafferetten, men særlig viktig er artikkel 6 som fastslår at alle barn har en iboende rett til liv, og artikkel 19 som forplikter statene til å beskytte barn mot vold og omsorgssvikt. Disse forpliktelsene handler ikke bare om forebygging, men også om statens etterfølgende ansvar for å sikre en effektiv og rettssikker prosess der barnets interesser faktisk ivaretas.

I saker der foreldre er mistenkt for å ha forårsaket barnets død, har de rett til forsvarer. I straffeprosessloven § 107 a andre ledd står det at «I saker hvor noen under 18 år er død som følge av en straffbar handling, har den som hadde foreldreansvar, rett til å få oppnevnt bistandsadvokat». Dette innebærer at i tilfeller der bare en av foreldrene er mistenkt, har den andre foreldereren rett til bistandsadvokat.

Barneombudet er enige i at barns rettigheter må sikres i saker der en eller begge foreldrene er mistenkt for å ha forårsaket barnets død. Oppnevning av bistandsadvokat til et dødt barn vil innebære å tillegge bistandsadvokatene en helt ny rolle, og har ikke blitt utredet eller vurdert tidligere.² Vi synes derfor det er vanskelig å ta stilling til om ubetinget rett til bistandsadvokat der

¹ [Barneombudets høringsvar til ny straffeprosesslov](#)

² Dette er ikke omtalt eller vurdert i forarbeidene til strpl. § 107 a, se Ot.prp. nr. 11 (2007-2008) og NOU 2006:10, NOU 2016:24

det er mistanke om at et barn er død som følge av en straffbar handling, er riktig virkemiddel, og mener at det må gjøres en utredning for å sikre barns rettssikkerhet i disse sakene.

Dersom en utredning begrenses til kun bistandsadvokatrollen, mener vi at det blant annet må tas stilling til hvilken funksjon bistandsadvokaten skal ha og vedkommendes deltagelse i rettsprosessen. Vanligvis representerer bistandsadvokaten den fornærmedes rettigheter, men i disse sakene vil det ikke være en fornærmet å representere. Det må derfor vurderes hvor bistandsadvokaten skal hente føringene sine fra.

Etter Barneombudets syn bør vurderingen av barnets rettigheter ikke begrenses til reaksjoner og handlinger etter dødsfall, men også ses i sammenheng med samfunnets ansvar for å beskytte barn mot vold og alvorlige overgrep mens de fortsatt lever. Dette forutsetter tydelig strukturer for forebygging, avdekking og oppfølging av vold mot barn, også i strafferetten.

For mer informasjon, ta gjerne kontakt med samfunnskontakt Simon Johnsen på mob: 97 46 26 15 eller e-post: simon@barneombudet.no.

Torggata 2-4,
0181 Oslo

Postboks 8889 Youngstorget,
0028 Oslo